

AKATALPA

Mayıs 2016 - Sayı 197

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Ali Asker BARUT

ŞİİRİN TERAZİSİ

Şiirin bir gün kurulur
Arkamızdan terazisi

İyi şair olduk mu dünyada
İyi insan olmak gibi
İyi insan olduksa dünyada
İyi şair de olduk demektir amenna

Şiirin bir gün kurulur
Arkamızdan terazisi

İyi şair olduk mu dünyada
Avluda serili büyük gölgesi
Bir gecede çiçek içinde kalmış
Bir Nar ağacı gibi mesela
Her sabah her seher dolu
Verebildiksek dünyaya kokumuzu
İyi şair de olduk demektir amenna

Salih MERCANOĞLU

AŞK

bu sabah
alıklarızıltağ dinledim,
kemalettintuğcu okudum
ve kâğıttan gemiler yaptım
yetmedi bir de yüklükten
kanaviçe yastık çıkardım.

Bu sabah
yatırdım ak saçımı yastığa
her boyda soludum havayı
ateşin yaktığı oksijene
havva'nın göbek bağına
kahrettim.
yetmedi,
iç çamaşırlarımı çıkarıp
geçtimsirat'ı.

bu sabah kaygısız
bir abdal gibi dolaştım odayı
düzelttim annemin
boynu bükük resmini
iskemleyi yerine koydum
tozunu aldım anıların
yetmedi,
bir de seni sevdim.

Hakan CEM

BİR AYRILIK BÜYÜR İÇİMİZDE ÖLÜM OLUR

uyandım.

d

e

r

i

n

e

kazdığım kuyunun başında herkes
fotoğraftaki yerini almış...

telaşı giyinir beklerdi – avluda gölge!
duvardaki saatin diliyle

sessizlik kuyusunda
sevişmenin yüzü...

(...)

birdenbire rüzgâr! kuşun ince dalında
taş avluya düşen ayak sesleri –
kim var orda?

ç ıglık!

(yaz, mevsimden çok kavuşmanın adıydı.
dünyalara sarılır, gözlere kurulur otururdu anamış
eli elinde gurbetin kahkahalar olurdu...)

kurulan hain bir pusudur hoşça kal.

Tahir Abacı, Ertan Alp, Ali Asker Barut, C. Tanju Buçak, Utkun Büyükaşık, Hakan Cem, Murat Çakır, Oresay Özgür Doğan, Sema Enci, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Mehmet Girgin, Tuncer Gönen, Korkut Kabapalamut, Müştehir Karakaya, Elif Karık, Beytullah Kılıç, Mustafa Ergin Kılıç, Fahrettin Koyuncu, Salih Mercanoğlu, Mustafa Oğuz, İbrahim Oluklu, Belce Örü, Selma Özeşer, Ozan Öztepe, Hüseyin Peker, C. Selenga, Muharrem Sönmez, Kâzım Şahin, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Yalçın Ülker, Hülya Deniz Ünal, İsmail Güney Yılmaz, Recep Yılmaz.

EY RUH, GELDİYSEN...

Tahir ABACI

1738 yılında İstanbul'da müthiş bir kış yaşanırken, halkın "veli" gözüyle gördüğü Mevlevi dedesi Çedikçi Süleyman Çelebi, yatağa düşüyor. Sonra da, içinden gelen bir sese uyarak, doğduğu yere, Trabzon'a gidiyor ve orada ölüyor. Şiirlerini toplayan *Varidat-ı Süleyman* adlı kitap ise, 1949'da yayımlanıyor. 1740'da ölen, tamamen unutilan, yazılı tek satırı bile bulunmayan Çelebi'nin şiirleri iki yüz yıl sonrasına nasıl ulaşabilir ki? İşin aslı şu: Edebiyatımızın "hececi" şairlerinden Enis Behiç Koryürek, ömrünün son yıllarında durup dururken kendi şiir tarzının tamamen dışında şiirler söylemeye başlıyor, sonra da bunların kendi şiirleri olmadığını, Çedikçi Süleyman Çelebi'ye ait olduklarını öne sürüyor. Dediğine göre, Çelebi, zaman zaman çıka gelmekte, şiirlerini ona dikte ettirmektedir. İnanıyorsanız mesele yok. İnanmıyorsanız, bu kez başka bir soru çıkıyor ortaya: Enis Behiç Koryürek, örneği çok görülen gizemci şarlatanlardan biri mi? Öyle biri olduğu da söylenemez. Hatta Çedikçi Süleyman Çelebi'nin şiirlerinin güya "yaşamış olduğu" 18. yüzyılın şiir dilinden çok, Servetifünun diline yakın olmasına rağmen!

Batıda ve bizde, görsel malzemelerle de desteklenen çok geniş bir "ruhsal varlıklar" külliyatı var. Türkiye'de Bedri Ruhselman, Refet Kayserilioğlu gibi akademisyen kimlikleri de olan kişiler öncülüğünde başlatılan ruhçuluk ya da ruhsalcılık, zamanla başka kollara da ayrıldı. Çeşit çok; bir zamanlar yaşamış olanların izdüşümü olan ruh, hayalet ve hortlaklar, hiç bir zaman cisimleşmemiş

cinler, canlı sayılan uzaylılar ve "ufo"lar, ayrıca büyüler ve kimi insanların olağanüstü özellikleri; telepati, uzaktan eşyalara etki etme, geçmişini bilme, geleceği söyleme, kesiksiz ameliyat etme, vücuda şiş sokma vb. Ve büyüdüden şamana, şeyhten medyuma uzanan bir toplumsal rol, giderek, paradoksu başgılayın, 'bilim' çeşitleri: Parapsikoloji, ufoloji, astroloji. Tümüne ya da bazılarına inanabilirsiniz, inanmak çok önemli. Örneğin ruh çağırma seanslarına genellikle bu tür şeylere inananlar alınmazlar. Ruh varsa artık nesnel bir varlık olur, varlığına inanmayana da görünmesi gerekir demenin de, olasılık payının üstünde örneksene ve deneyim aramanın da bu mantık açısından yararı yok.

Hemen herkesin başından geçmiyor mu tuhaf olaylar? Örneğin sokakta yürüyoruz, aklımızdan yıllardır hiç görmediğimiz, hatta adını bile unuttuğumuz biri geçiyor, beş dakika sonra onu karşımızda görüyoruz. Daha önce hiç görmediğimiz bir yere gidiyoruz ve şaşırıp kalıyoruz, çünkü içimizde orayı daha önce görmüşüz gibi bir duygu uyanıyor. Bir rüya görüyoruz, ertesi gün aynısı gerçekleşiyor. Başlıyoruz telepati üstüne, yeniden dirilme üstüne yorum yapmaya! Oysa her gün geçmişte tanıdığımız yüzlerce insan geliyor aklımıza, ömrümüz boyunca ancak olabilecek bir iki rastlantı dışında hiç birini beş dakika sonra görmüyoruz. Her gün bir sürü yeni yer görüyoruz, ama bir iki yer dışında hiç birinde daha önce gördüğümüz duygusuna kapılmıyoruz. Binlerce rüyanın bir ikisi dışında hiç biri gerçekleşmiyor. Koca ömrümüzde bir ya da iki, haydi bilemediniz üç kere olmuş bir olayı ise genelleştiriyor, fizik ötesi düşlere temel yapıyoruz. Öldüğünü bildiğimiz birini canlı olarak karşımızda gördüğümüzde, aklımıza ilk gelen, imkânsız ihtimaldir, yani hortlakla karşı karşıya olduğumuzdur. Ölenin bir benzeri ya da ikiz kardeşi olabileceğini, ölüm haberinin yanlış ya da uydurma olduğunu, vb. o an düşünmeyiz bile.

Bu tür konularda ilk aldanış noktalarından birisi, rastlantıyı, seyrek olanı genelleştirmek, sık tekrarlananın yerine koymak. Çocukluğumda ziyaretime gelen bulutsu cismi çok bekledim ama bir daha hiç görünmedi. Üç aylıkımışım, annemle babam gecenin ortasında feryadına uyanmışlar ve kapının üstünden ağıp giden bulutsu cismi görmüşler, ardından kapı mandalının sesini duymuşlar. İkisi de metafizik şeylere inanmazlar, ama olayı açıklamakta zorlanıyorlar. Anadolu'da bu tür cisimlere "al karısı" denilir ve daha çok çocuklara ve loğusalara musallat olduklarına inanılır. Daha doğrusu, çocuk hastalıklarının kötü sonuçları "al karısı"nın üstüne yıkılır. Benim ziyaretçim ise belki ağlama anıma denk düşen bir ışık oyunuydu, belki hırsız bir kedi. Sonradan da bir kaç kere başıma geldi çok tuhaf rastlantılar, ama adı üstünde rastlantıydı hepsi. Başkaları çok daha somut gözlemlerle, çok daha kesin delillerle başka örnekler de verebilirler. Örneğin Enis Batur, ölen ve gömülen kedisinin bir geceliğine kendisini ziyarete gelişini anlatıyor bir yazısında, başkalarının başından geçmiş tuhaf olayları da ekliyor. Bu tür olayların büyük bir bölümü anlık olanın, rastlantının, çoğu kez de dikkat kaymasının, yanılsamanın genelleştirilmesidir. Ayrıca, var olan bilimsel bilgilerle açıklanamayan olaylar da metafiziğin hanesine yazılıyor hemen, onların yarınki bilimin konusu olduğu unutuluyor.

Gizemciler, geniş ölçüde bu tip yanılsamalar üzerine kuruyorlar sistemlerini ve çoğu kez bilim adamlarını bile yanıltıyorlar. Ancak yanıltamadıkları da var: Gözbağcılar. Yani göz aldanmasının bir olağanüstülük değil, bir yanılsama olduğunu baştan belirterek onu bir sahne sanatı olarak icra edenler. Gözbağcılar pek çok kez katıldıkları ruh çağırma seanslarında medyumların maskesini düşürmüşler; masaların nasıl havalandığını, zillerin nasıl çaldığını, fısıltıların nasıl duyulduğunu açıklamışlardır. Metin And, *İnsanüstülük Taslayanların İçyüzü* adlı kitabında, bunların pek çok örneğini anlatıyor, "telepati" "yeniden dirilme" "gelecekte haber verme" vb. gibi numaraların bazen çok basit olan içyüzlerini örnekleriyle açıklıyor.

"Ruh dünyası gramerden üstündür!". Engels, *Doğanın Diyalektiği* adlı kitabında yer alan "Ruh Dünyasında Doğa Bilimi" başlıklı yazısında, bir ruh çağırma seansı ile dalgasını böyle geçiyor. Çağırılan ruh bir İngiliz'in ruhuymuş ve orada olup olmadığı sorulunca "I am" yerine Amerikanca "I are" demiş, çünkü medyum Amerikalıymış. Engels, daha bir çok ruh çağırma seansını ve yakayı ele veren medyumları anlatıyor.

Gizemcilik edebiyatımızda da sık sık konu olmuştur. Ahmet Hamdi Tanpınar, Saatleri Ayarlama Enstitüsü adlı romanında ironik bir açıdan yaklaşır konuya. Çağırılınca gelen ruh, aynı ruhtur ama medyum değişince mizaç ve ilgiler de değişmekte, ruhun ilgileri medyumunkine uymaktadır! "*Sabriye Hanım'ın... ağızdan konuşan ruhlar her nedense çok defa mürşidin suallerine cevap verecek yerde, alelâde dünya işleriyle meşgul olmayı tercih ediyorlardı. Operatör, bir başka medyumda, meselâ eski bir Kadiri şeyhinin oğlu olan Hüsnü Beyde, daima çok tafsilâtlı cevaplar aldığı ruhların tasfiyesi meselesini, şayet yanlışlıkla Sabriye Hanım'ın ağızdan dinlemek ve öğrenmek isterse mesele derhal değişiyor, ispiritizma lügâtiyle ruhların çirkin ihtiraslarından kurtulup temizlenmesi mânâsına gelen bu tasfiye kelimesi insanların arasındaki alelâde mânâsını alıyordu.*" Aynı ruh, Hüsnü Bey'in ağızdan "*yüksek varlıkla temas için en az on bin yıl çile çekmesi gerekeceğini*" söylerken, Sabriye Hanım'ın ağızdan "*Rudolf Valentino'nun son aşklarıyla meşgul olduğundan, isterlerse anlatabileceğinden*" söz etmektedir. Hüseyin Rahmi Gürpınar da, *Gulyabani, Cadı, Mezarından Kalkan Şehit* gibi

romanlarını bu tür olaylar üstüne kurar; ancak, gizemli varlıkların gerçek insanların bir aldatmacası olduğu, her seferinde çıkar ortaya.

Peki kimdir bunlar? Bu ruhçular, medyumlar, onların bir başka çeşidi olan ufocular? Hepsi Hüseyin Batuhan'ın *Bilim ve Şarlatanlık* adlı kitabında içyüzlerini ortaya koyduğu türden şarlatanlar, sahtekârlar mı? Enis Behiç Koryürek örneği, olayın bu kadar yalın kat olmadığını ortaya koymakta, kimi ruhi durumlar ile sanat arasındaki geçidi göstermektedir. Medyumların bir bölümü şarlatanlar ise, bir bölümü de doğru kanalı bulamamış sanatçılardır. Diğer bir bölümü, düpedüz çıkar amacıyla yapmaktadır bunu. Bir başka kesim ise, insanları taciz etmekten hoşlananlardır, tıpkı bilgisayarları virüs programlarıyla çökertenler gibi. Aralarında hezeyan görenler, benzer sorunları olanlar da vardır.

Güzel Yalan: Gözbağcılık

Sıradan bir tekerleme gibi duruyor: "Ne sihirdir ne keramet / El çabukluğu marifet." Oysa bu iki yalın dizede bir felsefe ve bir dürüstlük ilkesi yatıyor: Gözbağcılığın felsefesi. Gözbağcı, yaptığı işin bir büyü, bir insan üstülük değil, insanların algılama sınırlarından yararlanan, göz aldatmaya dayanan bir gösteri sanatı olduğunu savunan kişidir. İnsan üstülük taslayan kişilerin de aslında gözbağcılık yöntemlerini kullandıklarını, ancak onların bunu bir insan üstünlük olarak sunduklarını öne sürerek, bunları kendileriyle yarışmaya çağırıyorlar. Aslında gözbağcılar ve insan üstülük taslayanlar pek çok kez karşı karşıya gelmişler ve bilim adamlarını bile yanıltan, laboratuvar denemelerinden bile "başarı" (!) ile sıyrılan ruhçular, gözbağcılar önünde çoğu kez yakayı ele vermişler. Ama gizemcilik bitmiyor, zaman zaman toplumsal ivme bile kazanabiliyor. Bu doğal, çünkü zemini hiç yok olmuyor. Kimi insanlar aldatmayı, kimi insanlar aldanmayı seviyor ya da hayalden oluşan bir anlatı dünyasını. Ömrünü gizemcilerle savaşa adanmış, bu konuda kitaplar yazmış ünlü gözbağcı Houdini bile, ömrünün son yıllarında karısıyla sözleşiyor; kim önce ölürse öteki onun ruhunu çağıracaktır. Houdini önce ölüyor, gelgelelim karısının çağıracağı ruhu hiç gelmiyor. Ünlü gözbağcı, pek çok yaşlı insan gibi ömrünün son deminde etkilenir gibi olduğu gizemciliği (aslında bunun son derece dünyevi nedenleri var), bir de ölüyken bozguna uğratmış oluyor böylece.

1930'lu yıllarda Arjantin ve Brezilya'da bir gözbağcı ün kazanıyor. Adı, Kont Sati von Richmond. Bu yetenekli gözbağcı, Brezilya'ya gelen Tahra Bey adlı dünyaca ünlü medyumu da bozuma uğrattıyor. İnsan üstü gücüyle zihinden geçenleri okuduğunu, ateşte yanmadığını, gömüldüğü yerlerden diri çıktığını öne süren medyumun bütün deneylerini, bunların bir yanlısına olduğunu vurgulayarak aynen tekrarlıyor. İşin ilginç yanı, her ikisinin de İstanbullu oluşları. Tahra Bey, Kadıköylü bir Ermeni. Öteki ise, gerçek adıyla Zati Sungur. Almanya'dayken ilgi duyup öğrendiği gözbağcılığı Latin Amerika'da sürdüren Zati Sungur, 1936'da Türkiye'ye dönüyor. Anadolu'da turneler yapıyor. Üniversal adıyla kurduğu stüdyoda ürettiği gereçleri satıyor, öğrenciler yetiştiriyor, Metin And gibi aydınları bile etkiliyor, "Dünya Sihirbazlar Kralı" seçiliyor.

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de parlak bir dönem geçiren gözbağcılık ise, bir dönem etkisini yitirir gibi oluyor. 1980'lerde televizyonun etkisiyle yeniden canlanıyor, teknolojik gelişmelerden yararlanarak ilgi görmeye başlıyor. Öbür yandan da boy boy, cins cins medyum, cinci, şifacı dolduruyor ortalığı, "ufo"lar ortalıkta cirit atmaya başlıyor. Bütün "anlatı"lara eşitlik tanıyan postmodernizme rağmen gözbağcılarının yalanı daha güzel değil mi?

Mehmet Mümtaz TUZCU

CURRÍCULUM MORTİS

Kör kumula yek körfez 500 betik kıstırması
Yatıra kar estirmiş 53 eylül komple
Kömür üstü simbromür, 5 lomboz kara kutu
İğdiş 43.000 ebru...biri birinden kötü
Si – Vi sorar Parator, nene gerek mematı
Yere çevrik baş parmak kızıl kumda inliyor
Kana döktü yazgıyı, can çiftledi meteor

Selma ÖZEŞER

KESİK

neresindendi
aldığı yaraları saklamış mıydı
ölünce toprak durulunca su
gönül geçince mi
bir kadın gidince mi?

hiç dedim,
fesleğenlerin bir mevsimi varmış
yeşili severdik eskiden
ne oldu ne bitti
hiç dedin

bir söz bir sesi nasıl yakalarsa kalbinden
dizinden düşürülmüş bütün iyi niyetleri bırak
kapılar açık

ne boş
ne hoş
sorular sordum cevaplarında bir suskunluk

karanlık fikirlerle geçip bir yerlerden
uykusundan uyanıp
hayırdır diye
üç kere üfledim.
düşen iyi niyetleri toplayıp sabırla

bahçede açan çiçeği seviyordum
kafesteki kanaryanın sesini
tanırdık biz
dağdaki rüzgarın kendine has ayazından
beyazından bir evi
ayazından bir eli öpüp, güldüm
güldün sen

değmiyormuş bunca söze insanoğlu
kendi çelişiklilerinde boğulurken her gerçek
içinden çok ayna geçen koridordum ben

ÜZGÜN GÜNLÜK (Düşünce Ağırlıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

11.02.2016

Her zamanki gibi anlamsız gün. Dışarı çıkıp bir şeyler yedim. Yediklerimi kısmen de olsa eritmek adına hemen ardından rotasız bir yürüyüşe yeltendim. Koca bir bardak taze sıkılmış portakal suyu içtim. Can sıkıntısını defetmek umuduyla, art arda birkaç olmasa da olur telefon görüşmesi gerçekleştirdim. Alakarga'dan çıkan Suat Duman'ın enfes romanı *Dünyanın Leşleri*'ni okuyordum, onu heyecanla bitirdim (Anlatımda yer yer gevşeklikler ve tümce düşüklüklerine rastlasam da). Elimin altında okunmayı bekleyen elli civarında yapıt var hâlihazırda. Şiir mi okusam, oyun metni mi, tarih mi, edebiyat dergileri mi şimdilik pek bilemiyorum.

Giacomo Leopardi'nin *Şarkılar* adlı şiirleri beni pek de sarmadı doğrusu. İş Kültür'den kısa bir süre önce yayınlanmış. Kendisi, hayatımda okuduğum en mızımız, yakıncı ozan diyebilirim. Birkaç aşk şiiri elbette çok kuvvetliydi. Gerisi olmasa da olurmuş bence (Tamam, bunu söylemekle epey haksızlık ediyorum, kabul). Yaşamını anlatan güzel filmi, alt yazı sorunu nedeniyle gönülsüzce de olsa yarım bırakmak zorunda kalmıştım. Yaşam boyu fiziksel ve ruhsal acılar içinde yanıp kavrulmuş bir ozan. Aynı zamanda filozof. Neyse ki genç yaşta durmadan şikâyet ettiği bu dünyadan ayrılıp tutkuyla yüceltiği ölümlük makamına yükselmiş.

Yemekten sonra sanırım ilçemizin kaymakamı hiç lüzumu yokken bana selam verdi. Herhalde biraz yapılı olduğumdan dolayı beni önemli, kalantör biri zannetti. Gerçi şoförü de olabilir. Zira makam aracının civarında iyi giyimli, yaka rozetli iki şahsiyet vardı. Kırk yılda bir nispeten pahalı bir mekânda yemek yiyeyim dedim, onda da aksi gibi derhal ekâbirle karşılaştım. Belki de evden daha az çıkmalı ya da salt simit saraylarında beslenmeliyim.

Dün ve önceki gün, Hintli iki yazar tarafından 4. yüzyılda kaleme alındığı sanılan iki oyun okudum. İş Kültür'den çıkmış. Biri, ortalamanın üzerinde ve oldukça eğlenceli bir yapıtı (*Toprak Arabacık*), diğerini ise genelde oflayıp puflayarak tamamladım. O döneme özgü Hint yaşantısı hakkında epey bir fikir veriyor elbette. Oralarda, bugün için de pek bir şey değişmemiş gibi göründü bana. Her iki oyunun başında da tiyatro müdürü sahneye çıkıp yazarı övüyor ve oyuncularını davet ediyor ki, bu teknik oldukça özgün ve biraz da gülünç göründü bana. Postmodern bir tarafı da yok değil tabii.

Bugünlerde yazmayı tümüyle anlamsız, boş bir uğraş olarak görüyorum. Bu satırları bile korkunç bir isteksizlik eşliğinde zor bela, kendimi var gücümle zorlayarak yazıyorum. Yani yazıyoruz da ne oluyor? Belki birileri keyif alarak okuyordur, diyeceksiniz. Evet, ama bizim yazdıklarımız olmasa başka birinin yazdıklarını okuyor olmayacaklar mıydı nasılsa? Yani hemen şu andan itibaren hiç kimse yüz yıl boyunca tek kelime yazmasa, mevcut literatür en obur okurun bile altından kalkamayacağı kadar zengin değil mi zaten?

12.02.2016

Yine fena halde sıkılıyorum. Üstelik saat henüz 12.26. Çıkmakla evde oturup bolca, ama biraz da sıkıntıyla okumak arasında kararsızım. Büroda işim yok. Neyse ki bir icra dosyama para yatmış da, önümüzdeki bir iki ay için para endişesi duymaktan kurtuldum. Dün gece Sophokles'in *Philoketes*'ini neredeyse gözlerimi yaşartacak yoğunlukta bir hazla okuyup bitirdim. Eleştirilenler ve başka okurlar ne

düşünür bilmem, bana göre Shakespeare'den hiç de aşağı kalmayacak düzeyde bir yazar. 123 oyunundan salt 7'sinin günümüze kalması kahredici bir talihsizlik. Hepsini aralıksız okuyabilirdim gibi geliyor. Olaylar, gene her zamanki gibi Troya Savaşı odağında şekilleniyor. Sanırım bu antik Yunan tragedyaçıları olmasa, örneğin bir Kavafisi de olmazdı. İskenderiyelinin onlardan el ve ilham aldığı öylesine belirgin ki. Ari Çokana'nın çevirisi şapka çıkartılacak seviyede (Gerçi ben genelde bere kullanıyorum).

18.18. Az önce eve geldim. Sinemaya gitme niyetiyle evden çıkmıştım ama onun yerine uzun uzun kitapçı dolaşmayı, kahve içmeyi ve yemek yemeyi yeğledim. Çok iyi iki şiir kitabı ile meşhur *Tutiname*'yi aldım. Pek çok kitapta da aklım ve gözüm kaldı her zamanki gibi. Ayrıntı Yayınları'nın son dönemde çıkardığı çeviri şiir kitapları enfes. Hem çeviriler, hem baskı hem de seçilen ozanlar hiç tartışmasız tam isabet. Bugün tercih ettiğim şairler Mario Benedetti ile Aloysius Bertrand oldu. Düzyazı şiirin babası sayılan Bertrand'ı evvelden de duymuştum ama değerli ozanımız ve aydınımız Özdemir İnce tarafından, meşhur yapıtı *Gaspard De La Nuit*'nin tam metin olarak dilimize kazandırıldığından yazık ki bihaberdim. İnceleyebildiğim kadarıyla çok önemli bir şairle karşı karşıyayım. Aynı şekilde Benedetti'nin okuduğum birkaç şiiri de beni çok heyecanlandırdı, gönülümü fazlasıyla çeldi. Sabah da biraz August Strindberg'in Alakarga'dan çıkan öykü kitabından okudum (*Barut Ağacındaki Kırlangıç Ne Söylüyor?*). Oyunlarını doğallıkla çok sevdiğim bu İsveçli çok yönlü edebiyatçının öyküleri de tam anlamıyla kusursuz (O da Sophokles gibi 120 civarında eser kaleme almış, ki bunların yarısı oyun). Bana biraz büyük romancı K. Hamsun'u, onun aydınlık roman iklimini anımsattı. Diğerlerini bilmem, ama ilk iki öykü pastoral bir atmosferde geçiyor ve hiç takılmaksızın, yormaksızın keyifle okunuyor.

Hakiki ıstırap odur ki; dünyanın senden hiçbir şey beklemediğini bilecek kadar bilgeyken, ona her şeyi birden vermek için sabırsızlıktan çatılsın... İşte bu da son aforizmam ve az önce yazdım. Aforizma konusunda uzun süredir çok üretkenim.

13.02.2016

Öğlen 12'ye geliyor. 10.30 sularında kalkıp kahvaltı ettim. Son derece rahatsız edici düşlerle kirlenmişti yine uykum. Bu hemen her gece oluyor. Dün gece gördüklerim özellikle sinir bozucu ve uzun süreliydi. Buna daha ne kadar katlanabilirim bilmiyorum. Dayanma eşiğimin çok üzerine çıkıyor kimi kez bu düşlerde yaşadığım stres ve koşuşturmaca. Ve inanıyorum ki, gerçek hayatta bir şeyi ne kadar yoğunlukla yaşıyorsak düşlerde de aynı şey söz konusu. Onların, hakikatten daha az hakikat olduklarına ve salt duman ile hayalden yapıldıklarına asla inanmadım.

Dün gece verimli geçti. Mükemmel bir belgesel izledim: *Inner Worlds Outer Worlds*. Uzak doğu felsefeleri, özellikle de Budizm merkezinde iç dünyamız ile dış dünyayı karşılaştıran, bunların arasındaki eşik ve bağlantıları irdeleyen, görseleliğiyle büyüleyen bir çalışmaydı. Belgesel metni, teknik deyimlerin yoğunluğundan dolayı izlenmesi biraz güç olsa da görüntülerin estetiği izleyiciyi esir almayı, koltuğuna mıhlamayı rahatlıkla başarıyor.

Biraz da *Tutiname* okudum. *Binbir Gece Masalları* gibi, hatta belki yer yer ondan da sürükleyici anonim bir klasik. Temel fikir de o eserle bağdaşiyor. Burada da niyeti bozuk hanımını, anlattığı hikâyelerle ustalık ve kurnazlıkla oyalayan bir papağan başrolde. Bu yolla hanımının, uzaklardaki sahibini yabancı bir beyzade ile aldatmasının ve kendisini katletmesinin önüne geçmeye çalışıyor bilge, kurnaz papağanımız. Keşke Can'dan çıkan Necatigil baskısını bulabilseydim, benim elimdeki metni ne idüğü belirsiz bir arkadaş çevirmiş ve

ERK ŞİİRLERİ-1

- I-ilk taş tanrı vergisidir eteği yırtık coğrafyada
dağların ihramında bozular kuşların aşçıları
yatakları yamamaya gider bulanık bir ırmak
- II-dilin süsü çürüdü çocuklar kenti terk edince
sığ sokakların derbileri artık üç acı bir intihar
akşam parkın uğultusu en çok gözlerin için
- III-sınırlar kendi tellerine asıyor beyaz yaşmakları
ağıtları kalıyor şiirlerin rüzgârı uçan mor tanklar
bir teyemmüm saatini kolluyor ölüm
- IV-ikimiz da kırıldık akreplerin geçtiği tarihi yıkarken
yıkarken musallada bir anayasalık saltanatı
teneffüse çıkmıyor resim defterindeki işçi kuşları
- V-"göge bakan" bahçeleri sarmaz otlar Uyar'sız
dünyanın bir yerinde petrol damarları bürüyor maviyi
uzak bir dağda "bir halkın gülmesini" okuyor öğrenciler
- VI- parkları tuhaf masal devleri sardı uyandım sabah
dağlar su içiyordu salıncağı kurmadan önce
"gidip ağaçları tutuyorum, çocukları çocukları öpüyorum"
- VII- süpürüyorum kentin güzel yalnızlıklarını senin için
süpürüyorum derin göğüslerine sığmıyor kadınların
[ağızları
erkekler divana kurulsun diye öptüğüm kaldırımları
- VIII-ilk taş tanrı vergisidir bütün coğrafyalarda
öpüyorum kızımın alnını külünü dağıtarak saçlarının
sonra yavaş yavaş çekiliyorum tarihin kınına

yazım hataları bir hayli sırtıyor. Birkaç yerde, cevabını yerine cevabını demiş ki, yazı bilgi ve görgüsünden bu derece uzak birinin kitap çevirmesi benim gibiler için neredeyse cinayetten farksız.

Kitapçada, Efe Murad'ın sanırım son şiir kitabı olan *Leşx*'i biraz inceledim. Princeton'da lisans, Harvard'da doktora öğrenimi yapan şairin ilk şiiri çok çok hoşuma gittiyse ve kendini birkaç kez gülümseterek okuttu ise de, izleyen şiirler, son zamanlarda kafası zaten oldukça karışık olan bana bir hayli karmaşık ve algılanması zahmetli görüldüğünden kitabı alma düşüncesinden şimdilik olmak kaydıyla caydım. Dikkatimi çeken bir başka yazar da Joseph Campbell adlı mitoloji bilgini ve onun *Tanrının Maskeleri* adlı oylumlu dörtlemesi oldu. Bütçe ve zaman ayrılması gereken çok değerli, ciddi bir çalışma olduğu kendini derhal belli ediyor. İnternette yaptığım araştırma da, Campbell'in çok yönlü ve çok büyük bir âlim olduğu yönündeki düşüncemi fazlasıyla doğruladı. Ayrıca, George Lucas'ın Star Wars'u yaratırken, onun kahraman kültürüyle ilgili bir kitabından ilham aldığını biraz da şaşırarak öğrendim. Araştırmacı Erhan Altunay'ın iki ciltlik *Paganizm* adlı eseri de, kanımca alınıp okunmayı fazlasıyla hak ediyor bu arada.

GÜNLER GEÇTİKÇE

- Sigaradan dağılan külüm rüzgâra
daha derinime batınca bu hayat
zehiri alınmış şiirlerle
çocukluğuma indi zaman
allahın en sevdiği günlere
yoksulluğu seven inceden duman
labirentlere yürütülen anılar
sendin bende kalan en güzel anlam
- salındı bu sabah saçların rüzgâra
aklımda "troya önünde atlar" *
başka bir zamana akıyor suskunluk
hızla geçen ömür senden bana
- sabırsızlık ve merak dağıldı rüzgâra
eğildi tüm harfler ardı sıra yağmurdan
sen geldin aklıma ve kayalardan akan soğuk sular
bir kıyamet yavaş yavaş çekiliyoruz hayattan
- gülümseyişin dağıldı rüzgâra
açıldı kâğıttan gemiler denize çoktan
kaç gündür aklımdan her şey geçti
kuşlar geçti inceden bulutlar geçti
bahar vakti sabahın kollarında
gün geçtikçe sana benzedim

ZEMHERİ

- sende bir güzel olurun
bir başka gerçekle çarpıştığı
yerden geliyorum.
bir yabancı yatağında mahzun,
tanıdık bir kokuyla sarhoş
öyle duruyorum.
- ve giriyorken bir kâbusa
işte tüm dileklerimiz
pamuk ipliğinde karanlığa yükseliyor.
- seninle gibi ama daha çok uzak
söndürülmüş bir yarım sigara gibi
yeniden yanmayı bekliyorum.
- durdun bir yol, sen varsın
açtım gözümü ah bu hayal
yanındayım...
ama kendime sönüyorum.
- sen ve ben,
bir ateşe tutuşurken
ben yalnızca
birkaç fotoğraf kusuyorum.
- senden alınıp götürüldüm...
- bak bu esaslı bir zemheridir.

MURAT ÇAKIR'IN "PORNOGRAFI" ŞİİRİNE ÜÇLÜ BAKIŞ

Murat ÇAKIR/ Hüseyin PEKER/ Hülya
Deniz ÜNAL

PORNOGRAFI

*bugün kendime uğradım kahve içtik lafladık
içime çöken bulanıklık, şu nefes, nasıl bir acıysa bu
nasıl bir görüntü çıkacaksa artık bu sevinçten
yok beni ısıtacak bir gömleğim, yüzümün yarısı yok
öptüğüm ilk kız içtiğim ilk rakı ilk üzüntüm
bir filmin en güzel karesi: söz gelimi frances farmer
üzümlü kurabiyeler ve üstüne dökülen susam
yok sümeysa çakır'la bir akrabalığım. iyice alıştım
taş sütunlara ve yedinci katta içilen nargileye
belki kendime -dikkat! yakıcı madde yaklaşmayınız
saat beşlere gramere ve ketçaplı hamburgere*

*nasıl bir görüntü çıkacaksa artık bu sevinçten
göbeği de olmasa, inanacaktım uçtuğuna babamın
ama inandım çiçek yağına, saçına rapunzel'in
incire inandım öylesine içilen çaya kimi hüznüleri
türkiye gibiyim; biraz telaş biraz hafif meşrep
ana yolda giderken ayan, tali yola sapınca hezeyan
barbarlara göre cüzam, kalbim için sıradan
gripten gitmesem karanlıktan öleceğim. ne tuhaf
devrim tişörtü giysen yağmur yağmayacak
sonra şu erkeklik gururu kedilere ve cümle aleme
gitmeye ve yollara, ilk ayıbı insanın kendisi*

*bugün kendime uğradım kahve içtik lafladık
akşam davetleri toplandılar grevden çıkacak sonuç
işe gidilecek faturalar yatırılacak ne yapalım
para hesapları tören yerleri bakkaldan alınan süt
ayten gelmiş. çok sevmiş, kesikmiş bileklerine
ben de sevdim, bir cehennem taşıdım gövdemde
balıklara yem attım, çokça tepindim, acıktım
hemşin'e gittim deniz kabuğu topladım ne tuhaf
hırladım zırladı, kulağımın arkasında kesik
biraz ayıp biraz yamuk biraz emanet ne demekse
bugün kendime uğradım kahve içtik lafladık*

Murat Çakır *Koku* kitabından, Yasakmeyve Yay. Şubat 2016

[Pornografi şiiri üzerine şairi Murat Çakır'dan da
görüşünü istedik]

Murat Çakır:

Che'nin romantik olduğunu bilmek ürkütüyor kimseyi. Ürkütmesin! Ahmet Arif'in, 'temiz bir gömleği olmadığı için buluşma yerine gitmemiş olması' aşkı ve yoksulluğu anlatmaya yetmez! Sting'le başlayıp, Gencebay'la günü kapatan; sevincini dil altı yapan; mutsuzluğunu ortalığa saçan bir de cephe gerisinde olanlar var... İki şık arasında tercih yapmağa zorlanan bir ömürden geriye; ya Mursi, ya darbe... Ya sev, ya terk et... Bu hüznü bu çerçeveyi hak etmiyor! Nar çatlasın çatlamasına da içinden ne çıksın istiyoruz! Ama geldi mi iliklerimize kadar: Marmara depreminde sismolog; 2001 krizinde ekonomist; Aşk-ı Memnu'da aşk uzmanı; Tahrir Meydanı'nda devrimci... Bkz. olanaklar yokken ret ederiz; aslölan olanaklar varken bunu yapmak... Bankaları, senetleri, televizyonu eleştirip; "reyting" için şiir okuyabiliriz. Okuyoruz. [Ölüm] Salona girdiğinizde

vitrinin nerde olduğunu biliyorsanız, masanın, sehpanın... Sevincin, hüznün, gözyaşının... Küfrün, kavganın, dibe vurmanın... Dahi kalmanın ve gitmenin... Ölüm; mutluluğu sabitlemekle eşdeğer. Mutluluk sabitlendikçe; şursuzluk da biter...

Hüseyin Peker:

Murat Çakır, Arkadaş Z. Özger 2011 jüri özel ödülünü ve aynı yılki Homeros Şiir Ödülünü aldığı *Ototürkiye* yapıtımdan beri edebiyatın içinde sayıyor kendini. Kısaca tutunduğu edebiyat çevreleriyle ve yazmayla olan bağının ucunu bırakmıyor, sonuçta yazarlığa tutunuyor bir türlü. Bu da insana güven veriyor bir bakıma. Deniyor ki; Çakır, tuttuğu işi sonuna kadar götürür bırakmaz, o güven izini bırakmış okurda ve yazın çevrelerinde böylece.

Onun bırakmadığı başka tutkuları da var yazma arasında: ironi ve humour peşinde koşmaktan yorulmuyor. Bir gülmece tutkusu yeşerip duruyor onda. Her anlatacağı şeye ironik bakışlar yerleştiriyor. İlk yapıtında daha fazlaydı bu sıkışma ve ironi bolluğu. 'Koku'da nisbeten azalsa da yine yeri gelince insanı gıdıklayan bir ironiden yana koşturduğu, dize aralarında çarpıştığımız en büyük tutkusu. Bir şiirinde *'ben murat çakır. çok fenayım. itiraf ediyorum, biraz amonyak çokça ayıp. nerden başlasam, kimden'* diye söze başlıyor örneğin. Burada amonyak kelimesinin getirdiği çağrışım, 'manyak' kavramından ses kapmış, kendini 'ayıp'diyerek de; şaka sınıfına sokuyor. 'itiraf ediyorum' deyip de, bir mazeret göstergesi içine dağıtıyor. *'bu yüzden sirkeci'de akşam, şok geçirdim'* deyişinde bile M.Çakır'ın hep oflamalı puflamalı kendini tarif düzenine örnekler sıralamasından.

M.Çakır'ın bir tutkusu da hayatın içinde zıplar gibi yaşamak. Durmadan daldan dala atlayarak yaşamaktan ve bunu böyle yazmaktan hoşlanıyor. Şiirinde bir dağılmayı anlatıyor sürekli. Yerinden duramayan bir adamın tüy siklet serüvenleri. Aynı zamanda da toplumsal ivmelerden hız ve yorum kapıp aralara sıkıstırmış bir dil bilimci.

Hiper aktif bir yaşam anlatıcısı. Durmadan yaşamın her türlü alanında koşturarak anlamaktan yana tavrını neşeye boğarak anlatıyor. M. Çakır şiirinde gözyaşı ve hüznü yok. Çoğu bölümlerde de, yaşamın üzerinde seke seke gezinen, sevecen ve bir o kadar da akıllı bir yaşam habercisi. Yolun açık olsun çakır şair.

Hülya Deniz Ünal:

Şair, kendi ben'ini diğer ben'lerin farkına vararak öğrenir. *"türkiye gibiyim; biraz telaş biraz hafif meşrep/ ana yolda giderken ayan, tali yola sapınca hezeyan"* Tali yollardaki hezeyanlara her gün tanık olmuyor muyuz? Buzdağının görünen yüzüyle derinliklerindeki çelişkiler canımızı yakıp vicdanlarımıza çarpıp kanatmıyor mu? Bu dizeler, bu şiirin yol anahtarı. Ülke ve dünya gerçeğinden yola çıkarak varılan bir kendine bakış denemesi. Kendine bakarken ötekilere de bakmak. Ya da tam tersi, ötekilere bakarken dönüp aynaya bakmak. Riya ve yalanlarla yüzleşmek. Öyle ya *"ilk ayıbı insanın kendisi"* değil mi? Pornografi derken tam da ondan uzaklaşıp mahremiyete sığınmayı istemek. Şair günah çıkarmak istiyor, yapılan yanlışlardan rahatsız. Şiirde baştan sona gerilimi yükseltecek bir duygu seli, elinde iğne, dolaşiyor. Çuvaldızı kendine batırıp kanatıyor. Kanarken bizi de kanatıyor, "siz de rahatsız olun, bunu da gösterin!" diyor. Kalp ağrısı, şiirinde adı geçen isimlerden belli ediyor kendini.

Frances Farmer, büyük bir Hollywood "yıldızı". Ama tanınmamasının nedeni, Amerikan rüyası için bir anti kahraman olması. Hızla bulaşan ve tedavisi olmayan şöhret hastalığının da panzehiri olmuştur Farmer. Ezberleri bozduğu, Marksist görüşe tutkuyla inandığı ve kadın haklarını savunduğu için gizli servisin bile takibe aldığı Farmer, dinsel riya başkaldırının

**KARANLIK MIDIR İZMİR?
GİT ORDAN**

Tutup karanlığa soksam elimi
Kanlı düşler çekerim
Yamalı bohçalar açılır denizin üstünde
Gök gerinir yer susar tarih yerli yerinde
Sultan Süleyman sıçrar mezarından da
Yüzünü mavi sularda yıkar

Güle diken ekler Hüseyin Peker
Bilmeyen uyak arar bu dizelerde
Aklımda bir milim yalnızlık yoktu derim
Kımıltısız beklerim rüzgârların önünde

Öyle mi derim acaba sana
Zaman mı geçti yanından tek kanat hızıyla
Eski çeriler yeni çeriler doluşur kırlangıcın kalbine
İzmir çok üşür şiirin tam burasında

Tutup da suya versem sesimi
Bir Gediz bir Menderes çıkar ufuktan
Ben ufalarım dizeleri toprağın yüzüne
Serçeler kanatlanır sessizliğin üst dalından

Durup da şiir sorsam ötelerden İzmir'e
Mehmet Mümtaz Tuzcu'dur Karşıyaka'nın silüeti
Ellerinde karıncalar gözlerinde uzun uzun dizeler
Kendimi kovalarım ben bulutlar kaçır gök susar
Karanlık bekler beni beri yakada tam orada işte.

Buca, 2016

simgesidir aynı zamanda. Önce annesine başkaldırdı, sonra düzene ve sisteme diklendi. 17 yaşında yazdığı "God Dies (Tanrı Öldü!)" isimli yazıyla aldığı ödül ve sonrasında kendisine gelen tepkilere direndi. Sonu akıl hastanesi olsa bile aldırmadı. İnanıldığı değerler uğruna hepsini göğüsledi, geri adım atmadı.

Yine şiirde adı geçen Sümeyra Çakır ise, Ruhi Su'nun öğrencisi ve Türkiye'nin gelmiş geçmiş en iyi kadın seslerinden birisidir. 10 yıllık sürgün yaşamı ve memleket hasreti, hastalığının hızlı ilerlemesine neden olmuştur. Sonunda 46 yaşında Almanya'da kansere yenik düşmüştür. O yara, Murat Çakır'ın şiirinde kanamaya devam ediyor hâlâ. Şair her ne kadar "yok sümeyra çakır'la bir akrabalığım" dese de, öte yandan *ruh akrabası* biz onunla diye bağırıyor! İşte şiirindeki "ironi" bu örnekle çok daha net ortaya çıkıyor.

"iyice alıştım taş sütunlara ve yedinci katta içilen nargileye" dizesiyle de, yabancılaşan insanın vardığı son noktayı kendi üzerinden gösteriyor bizlere.

Murat Çakır, dizelerinde lirizmle selamlaşıp ayrılıyor. Kişilerin psikolojileri, onları etkileyen çerçeveleri, içinde buldukları ortamı ayrıntılarıyla veriyor. Bunu yaparken, ironi ve humourdan yararlanıyor. "biraz ayıp biraz yamuk biraz emanet ne demekse/bugün kendime uğradım kahve içtik lafladık"

Adı *pornografi* olan bir şiirin, hiç pornografi içermemesi bile çok şey söylüyor aslında. Yayımladıklarını ilgiyle okuduğum, sevdiğim bir şair. Bu şiirini de çok beğendiğimi eklemeliyim.

**İKİ ŞAİRİN SERPİŞTİRİLMİŞ
YORUMLARINI OKURKEN KIRILAN
ŞEYLER**

ben duymaktan ötesi seslerin
ironiyle sulanan akılda diken
sövgüyle sevişik bir *yeşilçam* ergeni
henüz *arzu okaysız* cümle kuramazken
ben çoğu zaman kalbi kazıklanmış *yarakula*
kan yerine keder emikler gözlerinizden
ben sayaçlarda yetişen zembereklerin *en cüretlisi*
gündelik dilde enseye bırakılan dip not
ben kendini yanaştıramamış *şiyir piyasasına sitanbulun*
bilmem belki her şeyim fazladan *outlet*
bilmeyenler için bakınız *das kapital mahmut paşa*

ben doğru kelimesiyle sonsuz bir hatta zıt
patatesi yanlış tonlamayla bozulmuş seyyar satıcı
cızırdayan bir gerginlik ya da
kapı önlerini *sonsuz panayır* tutmuş ev teyzeleriyle
herkesin malulen sokulduğu o evlilik pirogramları
ben salyaları çiçek açmış bir ay sonu bazası
donlarını ipe asmakta *siyaset meydanı* her daim
bu *şiyirde* fazla olsun diye ben
hep yazılacak o hezeyanla ikiz kalles
öyle az buz değil *çin seddi* bir yalnızlık kadar

ben fil tarihinize alınmayacak arabesk bir
o yüzden hep benle dolu bilinç altlarınız
havalandırması bozuk otobüslerde sıkışmış cam tutamağı
fazla basılmaktan silikleşmiş kalplerinizde pas pas
üzerinde kocaman *hom sivit hom* yazılı
aslında incelikli bir karınca mesafesi ben
hani deseniz ne oldu bunca yazdın da
bunu diyen her galakside ziyandır

bir haftadır gezdiriyorum aklımı hela köşelerinde
derzlerinde birikmiş ne çok şey var utancın
ama insan hâlâ rakipsiz biriktirmede kırılan şeyleri
beni de öyle güzel katlayıp koydunuz ki nezaketle
artık yadırgamıyorum gölgenizde yeşeren yerlerimi.....

PAYDOS

Nerede kalp
Hani geçen bahar ağaca kazınmıştı
İki harf arasında

Nerede olacak
O da yapraklar gibi döküldü
Savruldu gitti

Her şey
Benzerlerinin kervanına katılır

Geri dönerler alfabeye
Ağaca kazınmış harfler de

ŞUARA İÇİN NOT

İbrahim OLUKLU

*"belediye yeni suladı toprağı
suyla toprak arasında kaldı eski adımlar.
komşu eve taşınanlar oldu
kaç saat oldu ama beğenemediler
tozu toprağı ve asmadaki yaprağı"/Derya Çolpan (Adalya, Kış-
2016)

Bizim şu içinde olduğumuz süreçler, gerçekil süreçler ve o süreçler üzerinde işleyen bir şiir işçiliğinde dizeler birbirini durma çağırıyor. Dünyanın, insanın hâllerine doğru... Bu işçilik Hacı Taşan'da olduğu kadar, Derya Çolpan'da da öğreticidir.

*Dünyanın estetik soyutlanmışlığına, sanatsal tadına bağlanarak yazan şairin yolunu hem kendisinin günübirlik ilişkileri/dünyanın öteki hâlleri hem de şiiri/şiirindeki hâlleri kesiyor. Bir yerde biri, diğer yerde biri kaldığından; yazılmadığından ve konuşulmadığından ikisi de hesap soruyor şaire. Şair bu sorular karşısında hem şiirine hem günübirlik ilişkilerine yabancılaşıyor.

*"Üç sene sakladım verdiğin saçı"/Hacı Taşan

Bir duygunun yoğunluğu, o duygunun adı geçirilmeden de anlatılabiliyor. Halk şiirimizde de kullanılan bu estetik, yolumuzu aydınlatıyor.

*Mamoş palton tutayım mı
Hayrın için satayım mı"/Elazığ

Birinin öldüğünü "öldü, vefat etti" demeden anlatan bu estetik, gerçekçi şiirimiz için yol göstericidir.

*"Pencereden bakıyor/Roman almış okuyor"/Hacı Taşan

Halk edebiyatının/şiirinin yeniden üretilmeyeceğini söyleyenlerin, Hacı Taşan'ın estetiğini, gerçekçi estetiği yeniden düşünceleri zorunludur. En fazla da gerçekçi estetisyenlerin/edebiyatçıların/şairlerin düşünmesi zorunludur.

*Bizler; binlerce, on binlerce kez sınıf öğretmenlerimize, öğretmenlerimize dair anı okuduk/yazdık. Ahmet Özer de yazmış. Gerçekçi edebiyatımız/şiirimiz için bu anılar yol göstericidir. Bizi bir yere, bir insana, bir toprağa, bir ülkeye, dünyaya bağlayan tutamakların/süreçlerin bazıları da oradadır. Edebiyatımızda/şiirimizde bunların anlatılmasına karşı çıkan bir estetik de var. Bunlar yazılacak, anlatılacak ve şiirleştirilecektir.

*Sözcük tadına bağlı okursanız Mevlana'da da Harabi'de de "zahit" sözcüğünün şiirsel tadı var. Ama her iki tad da dünyanın anlamlarına, estetik tercihe göre okunduğunda birbirinden ayrılıyor. Harabi bizi günübirlik süreçlerimize, Mevlana iç süreçlere, ancak kendisinin arka olabileceği süreçlere gönderiyor.

*"Mezar arasında harman olur mu"/Muzaffer Sarısözen-
Muharrem Ertaş-Hacı Taşan-Neşet Ertaş

Kent hayatını baz aldığımızda, buradaki pratiğin hayatımızdan çekildiğini söyleyebiliriz. Yalnız buradaki estetik kavrayış gerçekçi şair için yol göstericidir. Dize, hayatın süreçlerini ıttıyor.

*Şiirimizde bir estetik tarz var. Şiiri yaşanan bir şey olarak alıyor da yaşananın bir ögesi olarak almıyor. Yaşananın bir

ögesi olarak alınmadığı yerlerde şiir, yaşanana/şairin hayatına yabancılaşıyor.

*Hareket halindeki gerçekliğin peşine önceden (apriori) olandan bağımsız düşen şair, bu hareket içinde, uç veren olgu biçimlerini şiirine taşıyabiliyor. Örneğin Şükrü Erbaş'ın, Salih Bolat'ın şiiri böyledir.

*Çekiç Ali'nin, Hacı Taşan'ın, Muharrem Ertaş'ın ve adını bilmediğimiz âşıkların toprağından, Orta Anadolu'dan, Neşet Ertaş çıkar. Bu, edebiyatçı/şair için öğreticidir. O nedenle, her disiplin için, yaşadığımız yeri Neşet Ertaş'ın yetiştiği toprak yapmak görevimizdir.

*Toklumenli Âşık Said'in (1835-1910) Kızılırmak üzerine 11'li heceyle ağıt niteliğinde söylediği şiir, insan-doğa diyalektiğini, hem insana hem doğaya dair süreçleri gerçekçi estetikle ele alması şiirimiz için yol açıcudur. Hasan Hüseyin'in 1966'da "Kızılırmak"ı aynı estetikle ve bir başka perspektifle yazması boşuna değildir. Bu da bir başka yol açıcı çabadır.

*Şiirimizde, insan-kent/şehir ilişkisini/süreçlerini gerçekçi estetikle yazan bir şiir işçiliği de var. Ali Cengizkan'ın, "Ankara Ankara Güzel Ankara" kitabı bu işçiliğin eseridir.

"Bakanlıklardayım. Elimde bir kırmızı karanfil.
Hiç aklımda yoktu, hatta romantik bulurdum
ama önünden geçerken çiçekçinin, beni al dedi
aldım ve yapraklarında kayboldum, küçülerek
küçülerek, çünkü karşımda duvarlarında hâlâ
o kurşun delikleri olan
(delikler 22 Şubat, 21 ve 27 Mayıs'ta açılmıştır)
1933 Alman mimarisini anımsatan
uzun kolonlu, yayvan, suskun ve kendini ağırdan satan
bir bina var. Yıl 1983. Ve ben dört yıl öncesini anlatıyorum."

*Edebiyatımızdaki metinlerarasılık kavramını edebiyatımız için "yeni(likçilik)" diye ele alan bir estetik tarz var. Bunu bir baskı aracı olarak kullanan bir estetik tarz... Bu estetik tarzı temsil ettiğini söyleyenlerin Divan edebiyatından alınan Nâ'ilî'nin (17. yüzyıl) Bahâyi'nin (17. yüzyıl) gazeli üzerine yaptığı şu "tahmis"ini

**"Hirâs-ı fitne saldun dehre ey bî-dâd n'eylürsün
Kopardun yer yer âşûb-ı kıyâmet-zâd n'eylürsün
Perîşânlıklar etdün nev-be-nev icâd n'eylürsün
Dağıtdun hâb-ı nâz-ı yârî ey feryâd n'eylürsün
Edüb fitneyle dünyâyı harâb-âbâd n'eylürsün"**

veya Nedim'in (17-18. yüzyıl) Nedim-i Kadîm'in (17. yüzyıl) gazeli üzerine yaptığı şu "taştir"ini

igâne meşrebâ bize tâ key tegafülün»
**Ey mahl-ı nâz yok mu bu yâna temayülün
Açılmaz ise nâhün ü ahunla kâkülün
Yoğ ise bir kelâme bizimle tahammülün
Bir âşinâ nigâha da mı fırsat olmasun"**

okumaları gerekir. Bunlar yetmezse Yahya Kemal Beyatlı'nın (19-20. yüzyıl) Bakî'nin (16. yüzyıl) gazeli üzerine kurduğu şu "taştir"ini

"Fermân-ı aşka cân iledir inkıyâdımız
**Pürdür hayâl-i yâr ile her lâhza yâdımız
Mevkûfdur o mâhe samûm-i fuâdımız
Ahir varınca haddine hesf-i şâdımız
Hük-m-î kazâye zerre kadar yok inâdımız"**

ya da yine Yahya Kemal Beyatlı'nın Râmî Mehmet Paşa'nın (17-18. yüzyıl) matla beyti üzerine kurduğu şu "taştir"i

HABERİNİZ OLA

“eğer oğluma bir şey olduysa yıkarım bu memleketi”

yapışık ikizlerin başı gibi
hayret üretiyor; zevk ve dehşet
içinde beliren bir ikinci kişilik

buydu demek tanrı nın insan(?)a verdiği yolluğu

*

ben değilim biliyor musun -çünkü ben dinsizim-
benden değil
o kordon bağının içinde beliren iğrenç sefil
önem ve dikkatle yerleşirken evine
kendini gökkuşağı zanneden
ruhani izlerle dolu
rahmin sosu

gibi yeryüzünün damarlarında sürüklüyor kendini
ölülerin düşüncelerinden beslenen zehirli haşere
gölgeleri besleyen sütun
insanın gövdesinde bataklıklar doğuran yırtık

göğün oğlu yerine koyuyorlar seni
yada denizkızı yerine
dünyaya necis olarak gelmiş eşini
haram parayı koydukça ceplerine
tecavüz ederken çocuklara kurslarda

*

işte o gün diliniz kilitlenecek, organlarınız konuşacak
önden gönderdikleriniz ağızımızı doldurarak
böyle diyor kitap
eğer inanıyorsanız
eğer inanıyorsak
bırakmayacağız hakkımızı bir başka dünyaya

Biz ol âşıklarız kim dağımız merhem kabul etmez
Gönül hem bir devâ-ı mutlak ister hem kabul etmez
Felekten şâh-dârû verseler bir dem kabul etmez
Yanar bir çöldür iklim-i muhabbet nem kabul etmez
O gülzârın ki âteştir gülü şebnem kabul etmez⁽¹⁾

okumaları gerekir. Hem de, en az, üç kez okumaları gerekir:
Biri üzerine yazılan şairi/dizeleri düşünerek, biri üzerine yazan
şairi ve dizeleri düşünerek, bir de her iki şairi ve dizeleri
düşünerek...

⁽¹⁾Eğik ve koyu yazılan dizeler, “tahmis”i veya “taştir”i kuran
şairlerindir.

HAYAL KONÇERTOSU VE DANS

bir harfi anlamak yetmez..., evet
ama bir yıldızı tanımak yeter gökyüzünü anlamak için
gidip gelip yalnız kendi içine bakar insan
yağmurlar doğurur, merdivenler suvarır damla damla
gökkuşağına taşınmak için

şimdi beni beklediğini düşündüğüm sevincin gücüne
[tapiyorum
gücü alıyorum iradenin elinden, yarına emanet ettiğim
devrim geliyor aklıma birden..., radyo tiyatroları ve korsan
[gösterilerle
silikon memeleri pathiyor derin devletin.

siyah beyaz bir tanımdır acı, ahh..
acı da olsa bitter çikolataları seviyorum; çikolata da olsa
[-say ki proletarya
diktatörlüğü dolaşüyor ağızımın içinde -damağımı
[tutuşturuyor yangınlarla
dökülen saçlarım yeniden fışkırıyor kafatasımdan
[barikatlarla
yeniden kızıl marşlar söylemeye başlıyor saç hücrelerim
[kahkahalarla...

evet, doğrudur deniz gezmiş'e aşığıım
ama siz söyleyin alla'şkına
gökkuşağına uzanan ince uzun bir sarmaşık gibi
kim deniz gezmiş'i sevmez, kim onunla dans etmek
[istememez ki?

20.09.2015

BÜKREŞ BARINDA ZENCEFİL YUTTUM

bükreş barında "zencefil" yuttum, saçları ıslaktı
kalender sözcüklerimi biledim intihar niyetine
yüzünde gezindiğim bölgeler salkım saçak
gözüm kapalıydı, yarınlar erteledim
hesaba vurdular, yüzü aşkımdı belleğim
beni bükreş barında buldular, sesim kapalıydı

istrati, söz ambarımdı, şarap mahzenimdi
sarhoşluğuma verdiler, belleğim dikenli baragan
bir dağın kuzey yamacına düğümledim harflerimi
bir titrek ses yüzünden çığ düştü dilime
tekrar tekrar yüklediler kardan hecelerimi
beni bükreş barında vurdular, sözüm kapalıydı

ben ekmeğini dilimledim, zencefil ince ince doğradı
sırtımdan çektiği güleç bıçak elinde ustura
bıçak benim uydurmamdı, savcıya göre pala yavrusu
kendini kınını kesmeyen sözler şairin avuntusu
koğuş arkadaşlarım varna'dan, beleş tütün kıydılar
beni bükreş barından çıkardılar, yarama bastılar

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI V

Oresay Özgür DOĞAN

“Zaman/ Ürkünç bir gece insan başlarından”/ Adonis

Şiirsel gerilim yaratan bu gösteriyi sana armağan etmek istiyorum, kendimize bir uçurum çizmeden... Elbette, kabul edersen? Ah, şeytanın şiir için dürttüğü bu teknolojik dilimde kader, iğne deliğinden geçiyor sahiplenmek için şiirsel bir bedeni.

Hep kendisiyle kuruverdiği özel ilişkiye kıyak yapmakla görevli düzenbaz mırıltiların ortasında, evet saflığın deneyimlenmiş hâliyle aklını bir dikişte içten kalabalığı uzun soluklu bir şaşkınlıkla felç edecek uyumsuzluğun fotoğrafıdır bu iç açıcı imbiğini ve en ince gözlü eleğini toprağa gömmüş, bir ev köpeği gibi uysal elinden sıkı sıkıya tuttuğun yanığı.

Korkacak bir durum yok, ey düşünen şair! Olmadı bir kat boya daha atarlar yaratıcılığının son demine, yine eskisi gibi gülümersin. Ama dersin böyleyken böyle dersin. Sen var ya sen, sen bir tanesin, derler. Senin gibisi yok bu camiada, derler. İnşallah ismini bir tabelaya yazacağız derler. Varsın büyüsün çatlak, sessizce, bu sevimli gidişle.

Belki bu yüzden, belki burada, bu kariyerli kıdemli cennette, her şair diğer bir şairin ürkünç eleştirmenidir. Aynı acıya katlanırlar yaratıcılığı söz dinlemeyen. Belki de sen düş cübbesini giyince hani o “...zekâsındaki aşırı gelişme nedeniyle doğrudan eylem gücü felç olan “sındır. Hani o “Düşüncenin solgun rengine bürünmüş” olan. Belki de sen, şiire şiirin diliyle cevap verensin, aşka eğilen o gökyüzü köprüsünün altında, kendine denk düşen şeylerle... İşte o ağaç, işte o gölgelik ve müzik ürperen esin hâlâ yaşayan, rüzgâr için taş bu güzel günlere.

Bak, belki de sen, o yüce ruhlu unvanını boynuna asmış hırçın egosun, didaktik bir iki fırça darbesiyle kırıp yüzeyle şiire boyayan... Sen, dolaşır ürkünün yıkanmış yollarında cana can olan. Sen, yeni sayfalara yeni ölümler yetiştiren kasvet. Sen, hissettiklerinin gün kapmış fotoğrafı... Acıdan hüznü, hüznünden eriyişe...

Sonra şair dediğin hoplayıp zıplayan küçük kederlerin toplamıdır, küçük yok oluşların ve sevinçlerin, nesneye işlenen. Bak, düşün diyalektiktir, arındırılmış bu yalnızlık, kayıp anlamların bu gecikmiş telaffuzu...

Anlam ve eylem, imgeyi dengeyle yapıştırdığında seviyesi yüksek tutumlardan yana acayip sonuçlar ortaya çıkıyor. Yani, bir başka deyişle, üşüdüğümüzde kapıyı sürgülüyoruz. Peşimizde ekip biçmeye hazır ateş arabaları... Hızını alamayıp, hatta çoğunlukla hızının kurbanı olanlar alkışlıyor bu manidar dil ötesi teması.

Neyse sevgili kardeşim, akşam akşam sinirimi bozmayın. Kusura bakmayın ama “Bir”lerle, “Şey”lerle estetik bir form yaratmaya çalışan modern ve popüler şiirimizin örneği, birikimini ruhuyla fısıldamaya çalışan bu otomatik alkışa bağlanan şiiri yadırgıyorum.

Ama kendime de kızıyorum. Yani, işte sesi! İşte biçimi! Sözdizimi filan... Yani her bir boyutu, emek verilmiş anlamına rahat bir nefes aldırın. Ve yani duygu değeri gerektiği gibi

olan... Sonra hadi bunu da söyleyeyim imgesel seslenişle, anlatımıyla incelikli çığırılar açan bu şiiri anlamamak...

Şimdi durup dururken, bu şiir için, birkaç şiirseven çizsem, dün gece uykumu elimden alan bu küçük şarkılı beyaz tabloya, herkese yakın duran. Veya oklarını parlatan birkaç şiir koruyan... Çizsem... Veya dolanıp durmasam böyle tekdüze... Uzamlara uyumlu sıfat arıyorum, mevzileri derin kazıyor kalfalar. İşler çok karışık akıl yüzünde.

Bu arada ödülü kabul ediyorum. Katılım belgesi de olur, onurluk da, sertifika da. Bunca falan feşmekâna rağmen. Olsun, olacak! Yani, şu etik davranış da etik değerleri yüceltmeseydi, iyi olacaktı ya! Neyse ya! Bu saatten sonra kendini şiir kişisi olarak fark edemeyen şair bireyin ödevinin farkına varmasını mı bekleyeceğiz yani. Hem kim, kendini yargılayacak konuma getirmek ister ki? Dürüstlüğün ne olduğunu bilmek, dürüst olmak zor uğraş... Sonra şiir, bir karabasan olsa ve gün gelse çörelense, aynadaki o kör ve sağır sevince.

Veya boş ver kardeş! En güzeli, yanpaslar, arapaslar, ortalar, sevimli su naneleri için ilkbaharyaz. İşte şeylere de alışırız, birlere de... Kabarmış üzümlü bir keke öykünen veya üzümlü bir kek gibi kabaran. l'den inmeye başlarız merdivenleri, iyi niyetin koruyuculuğunda olağanlaştıran bekleriz, yaşama aşılardan tedirginliğinden sıyrılmış duygu yükünü... Kendime bir düşünce-yazı makası almalıyım, terbiye etmek için düzeyli yaratıcılığımı.

Dün akşam çıkmışken ağrıdan ve sıkıntıdan ve soğuktan, fırsat bu fırsat deyip, en önemli çalışmam, "Kara Günlerin Avlusuna Bir Övgü ve Biat Yazısı İçin Alıştırmalar"a bir kaç paragraf daha yazdım: (İsteyen yine çekinmeden kullanılabilir.)

? Şiiriniz tutkuyu ve acıyı derinden hissettiriyor.

? Şiiriniz acının kaynaklarına inerek ve okuyarak ve görerek acının etkilerini açığa çıkardığında yetinmeyip yıpranmış sözcükleri rahat bırakarak şaşırtıcı göndermelerle onu başkalaştırdığında ve nihayetinde kıvamına taşıdığına ve şüphesiz acıyı insanın gözüne soktuğunda, aklına yerleştirdiğinde sanatsal incelik açığa çıkıyor.

? Şiirinizde kaygıya işaret koyarak burgaçlardan süzülen karşı duruş ve acı birbirini tamamladığında ayrılmaz bir bütün olduğunda estetiğin haz dalları kalbin arlarına çiçek açıyor. Ah iç gıcıklayıcı dalgalar!

? Acımın üstlendiği rol ve büründüğü kişilik o yeni beden ve gölge alışlagelmişin kuşatmasını kaldırarak imgenin zamana yaydığı serinliği hiçliğin ağır gölgesi altındaki anlama üflediğinde hazırlanmış yaşam biçiminden erimeye başlıyor.

? Ne kadar kıskırtıcı aynı paydanın kavradığı saf acı ve bekleyen sır aklın erişebileceği, ayrıcalık ve Gurur.

Sanıyorum çok sıfatlı yolun kabasını aldım.

Bu bendeki ahkâm kesme alışkanlığı, yola tuzaklar kuran yazma hissimin ateşini bir acayıp yaratıcılık derecede kötüküyor. Yarattığım yeni anlamlar düğüm ve çözüm için sevimli kapıları açıyor. Gerçekte bütün kapılar açıktır ama seni bir cehennemim içine çekerler. Bu durumun anlam çokluğuyla biçimlendirilmiş küçük zaman boşluklarıyla ilgisi var. Ama mesele bu değil. Sırayla bir şeyler söylüyor, Anlatıcı'lar; fonda kayda değer resimler ve bilgiden mürekkep bir mekân. Sonra isimlikler, bardaklar, kalemler ve kâğıtlar birbirini süzen ve bekleyen...

Avluda, kuşağının oğlu bir serin esinti: Ve ayaklarına pranga takılmış akıl, [Sevişirken üzerine hafif bir şeyler giyinmiş

Mustafa OĞUZ

BİLDİRGE

Bunca yıl “iyi” adam oldum
Uslu durdum şu yaşıma dek
Tek yanlım AKP'ye oy vermek
Bundan kelli
Eşkivalık edeceğim Orhan Veli gibi
Şiirler yazacağım
Twitler atacağım
Tüküreğim
Yanlış yapanın yüzüne yüzüne

Kirlenmemiş koyaklarda gezip
Duru suların içeceğim
Ahmet Kaya dilinden
Türküler söyleyeğim

Temenna etmeyeğim üç kuruşa
Bir lokma bir hırkaya razı olup
Dadaloğlu gibi
Dağlar benimdir diyeğim
Satılığa çıkarmayacağım kalemimi

Sizler korkudan titredikçe
Kılıçtan keskin sözcüklerle
Dolaşacağım aranızda
Ben gidersem dünyada
Kemiklerinizi sızlatacak sözlerim kalacak

Şunu iyice anlayın
Kul köle olmayacağım korku devletinize
Onurumla yaşadım şunca zaman
Kalan nefeslerimi de
Onurumla tüketeceğim nasipse

“Zalimler için yaşasın cehennem!”

olan... Çıplaklık başa bela!] takdirini bekleyen... Ve birbirini
taklit eden şairler antlaşması.

Şüphesiz, edebi, bilimsel işte bir noktada akademik, dedikodu
okumayı seviyorum; açıp, eskilerden kapağı... O, bunu dedi; şu,
şunu dedi... Dedi, dedi, diyenleri. Girip bir dolambacın içine ve
kaybolup, sürekli konuşan şiire uzak şiir bilimcileri, şarkıları,
görselliği aklı yokluğa sürükleyen... Olguya ilişkin yeni
açılımlar getirmek yeterliği, mesele ya... Neyse ya, hayırlısı
neyse o olsun.

İsterim ki anlamı anlamla çarpıştırırsın bu değişim anahtarı. Sen
şimdi susarsın, şiirlerin içinden geçtiğinde, aynı saatlerle aynı
akreplerle... Kendi imgemi aynanın önüne çıkarmaya karar
verdim en iyisi bu galiba. Bu bilgi çağında her şey akıldan uçup
gidiyor, şiir de... Bu açıdan baktığımda en az iyi bir şiiri olup
ezbere okuyanların sevinmesi gerekiyor.

Kasvetli bir yerdeyiz. Güvenli sevimli uyarılar şiirsel dostluğu
pekiştiriyor. Neyse, yine seslenirim size, içinizde gizlenen
utanca, siz yine öldükten sonra.

Recep YILMAZ

BELİRSİZ

Martının gagasındaki istavritin çaresizliği
Sonrası veda olan aşkların önsözlerinden

oldukça ırak
Taşların korunağındaki kertenkeleyi
ırgalamıyor rüzgâr

Nisanı beyaz çiçekleriyle muştulayan vişne
senden benden daha kırılğan. Çehov'dan yana
soğuk ve aldırışsız ilkbahar bahçelerinde

Şimdilerde güneş iplemiyor buluttan perdeyi
Akılla sökülemiyor boşluğa çakılan paslı hiçbir çivi
Ki sivil darpla yaralı yıllar kolay onmayacağına benzer
Gitsem bir daha döner miyim bilmiyorum

Belce ÖRÜ

PARMAKUÇLARIMDA

Dünya yeniden benimle birlikte dönüyor
Ve güzel sesiyle şarkılar söylüyor
Peki ya beynimin içinde dönüp duran
aynalara ne demeli? Onlar ki ne kadar da
Keyifli ve içten gülümsüyor

Bir tuhaf hazzın etkisi altında
Boylu boyunca uzanmış
Etki altında sıradan bir kadının ben
Hem tanıdık hem uzak bir dokunuş usulca
Parmak uçlarımda öpüyor, okşuyor beni

Saç diplerimde oynayan karıncalar
Gözlerimi karartıyor, kapanıyor göz kapaklarım
Dilim ıslatıyor dudaklarımı
Vücudum yay gibi bedenim gergin
Ayak ucumda topluyorum gelmişgeçmiş
bana dair tüm güzel ve çirkin şeyleri

Benan Elal
(16.03.1951 -12.04.2016)

Değerli Melih Elal'ımızın değerli eşi Benan Elal'ı sonsuzluğa
uğurladık. Işıklar içinde uyusun... - *Akatalpa*

Mehmet Aydın
(04.03.1923 – 31.03.2016)

Değerli şair ve yazar Mehmet Aydın'ı sonsuzluğa uğurladık.
Işıklar içinde uyusun... - *Akatalpa*

Osman Serhat ERKEKLİ

268. 12 Nisan 2016. Ramis Dara'dan bir şeyler okuyunca çok sevindim. Sizinle paylaşmak istedim. Umarım Ramis çıkarmaz bunları köşemden:

9 Mart 2016: "Siz ... kitabının yazarı R. Dara mısınız" diye sorulması üzerine: Uzun yıllar O'ydum. Ama artık değilim. Şu ülkede değilim, bu şehirde hiç değilim. Sadece o kitap değil, diğerlerinin de yazarı, çevirmeni, yayına hazırlayanı değilim. Hatta hasbel kader Bursalılara yıllar sonra Erguvan Bayramını hatırlatan kitapları da bir dizi etkinlikler eşliğinde yayına ben hazırlamadım, üzerlerinde adım yazılı olsa da.

2 Aralık 2015: Doğadan otlar ve küçük yaban meyveleri toplayamama eksikliğini kışa akan aylarda pazardan kırma'lık çizme'lik yeşil ve sele'lik siyah zeytin satın alarak gideriyorum galiba biraz.

269. Karadeniz kitabında Şeref Bilsel ve Murat Karacan'ın çocukluklarını okudum. Şeref'in Rize dağ köyü etekleri Murat'ın Çarşamba'sından daha renkli. Biz çoğunlukla beton bir tek düzelik içinde kaldık. Bir de şu var: yetmiş başları oralarda elektrik yok. Söz konusu kitap Karadeniz'i anlamak için faydeli.

270. Neşeli olunca köşeler yumuşuyor. Olumsuz düşünceler eleniyor. Az ve zamanında yemeli. Eve kapanmamalı. Tabii bunlar için para olmalı. Olumsuz düşünceler Leibniz'in monadları gibi köşeli.

271. Geçen *Akatalpa*'da (Mart 2016) İsmail Uyaroglu'nun yakınmalarını içim sızlayarak okudum. Has şairdir; her has şair gibi yaşarken hakkını yiyorlar. Mustafa Engin Kılıç somun ile cıvata gibiyiz buluşunu Sedat Umran'dan almış. Sedat Umran o buluşa daha koyu cinsellikte bir ekleme yapmıştı: ey kutsal livata şeklinde. Bildim de geldim, geldim de gördüm şeklinde şiirin yapısını oluşturan deyişleri de benim *Akatalpa*'da yayımlanan Ahret şiirinden almış. Belki de farkında değil. Kendisi de iyi şairdir. Korkut Kabapalamut'un aforizmaları neredeyse Niçe ayarında. Aforizmaları ile kalacak bir adam o.

272. 12 Mart 2016 Sevil Ayşar ile Emel İrtem ve Serdar Koçak'ın imza gününe gittik. Seçilmiş şiirlerini imzaladılar. Epeydir görmediğim Osman Çakmakçı *Duygu Çağı* adlı dergisini Volkan Hacıoğlu *Budapeşte Radyosu*'nu verdi. Şükrü Sever ve eşi Meryem, Betül Dunder, Şeref Bilsel, Mustafa Atapay, Mustafa Köz, Ertan Mısırlı ve Vedat Akdamar da oradaydı. Son günlerde Seyit Nezir, Aydan Ay, Hakkı Ekşi ile de rastlaştık.

273. *Akatalpa* alırken dergileri taze taze getiren Gökhan Arslan'a rastladım. Sağolsun. 95'lerden beri izlerim, iyi şairdir.

274. 8 Nisan 2016 Kadıköy'de Zafer Acar, Yeprem Türk, Aykut Nasip Kelebek ve Abdullah İlhan buluştuk. Zafer Acar *Zafer Divanı* ve *Genç Şaire Açık Mektuplar* adlı kitaplarını verdi. Yeprem ise *Kuruluş* Dergisinin son sayısını. Zafer 90 sonlarından itibaren gelen şairlerin en iyilerinden ve en üretkenlerinden. Yeprem *Kuruluş* Dergisinde vatandaşlık değil de Mehmetli Milet, Mehmetli Memleket, Mehmetli Medeniyet kavramları çevresinde yeni fikirler üretiyor. Çanakkale Savaşına dayandığı bir ortaklıktan bahsediyor. Aykut ve Abdullah'ın kitapları da çıkmak üzere. Masamızda Yeprem'in okulundan öğretmen arkadaşım Ahmet Saymaz da vardı.

MEMLEKETİMDEN İSYAN MANZARALARI

VIII. GÖLGELİ RÜZGÂR

Çok istediydim görmeyi, sustuydum acıma
Karşı konulmaz dediydim hükmüne feleğin
Geç geleydi zamanı toprağın
Varmayaydım yolun yalnızlığına
Çok istediydim görmeyi

Yatağında sustuydun geceleri
Suyu düşlediydin büyücek
Durgundu ırmağın lakin
Hele varaydın karşı kıyımın aydınlığına
Hemi de duru olaydın

Buraya da uğradıydı
Bıraktıydı çocukluğunu
serdiğinde toprağa sevdayı
Bulut sessizliğiyle yürüyüp gittiydi
bir gün ansızın

Tüm gece gelinciklerden konuştuysuk
Rüzgârlatarazlanan al yapraklarını
Şuncacık ömürlü gelincikler...
Dağıttıydık eşe dosta o gece
seçtiydi herkes kaderini

Sevgili rüzgâr, nasıl bilirdik sizi?
Gölgeli mi dediydiniz?
ak la karaarası ?
Nasıl güzel teniniz
Rüzgâr mahlasıyla büyüsünüz

gölgeli rüzgâr:

Ben
burada
hepinizin önünde
dulum
Keyifsizliğe kafiye
adım
Acı ipek
tenim
Sonsuzluk yok bende
Gelincik ömrü
Ömrüm

275. 5 Nisan 2016 Murat Karacan dostum büyük emeği ile hazırladığı *İnsanlık Hali* adlı son şiir kitabımı getirdi. Sadece 24 adet lüks kâğıda bastırdık. Bu kadarını bile verecek dostum yok. Elimde kalmazsa ikinci baskı yapacağız. Çevremde benimle ilgilenen insanlar var. Mutlu oluyorum.

276. Kamil Eşfak Berki birkaç yıl önce John Donn'ı çok okudun mu diye sordu. Hiç okumadım dedim. Kitabımı verdi. Gerçekten bana benziyor. Yalın ve metafizik bir şair. İsmi hâlâ yanlış hatırlıyor olabilirim. 1600'lerden olmalı. Sanki bana önceki hayatımdan bir işaret gibi geldi.

KARŞILAŞMA BALADI

söyle! üç kuruşluk dünya için
neyimi sattım, ruhumu mu?
ömrüm de yetmedi onu harcamaya
ne yazık!
tarihin arka sokaklarında asi
sahnelerin tam ortasında
kellesi koltukta bir sünepe
göz göze geldiğimizde anladım
ben ölçütlerin lâl kesilmiş soyuyum
üç dünyanın birinde kazık
birinde mercan ve sedef kılıç
bir diğerinde
hayfa ki eti didiklenen bir ölüyüm
söyle!

sırtıma vuran bu güneş evladı
karşılaşmada tüm hikâyesini unuttur
unuttur da, akşam olunca
ertesi sabah tek ayakla kalkar
tek gözle görür tek elle çevirir topacı
altın bir tasın dibindeki damlayı
tutar sırtındaki zulada kaynatır

seni ben
esmer parmaklardaki yüksüğe bağladım
ellerin uzanışındaki zerafete, seni
her adımın ölçüsüne kaydettim
her nabzın soğuk köpüğüne
demirle kızgın ateşin dansına
ve çarpışma anında çıkan fırtınaya
sana öl dedim! dünya senin mi?
sırtında incili kaftan
içinde yarım bir adam
ve şakaklarında yarım ay halesi
yarısı ışık yarısı gölge
iki bukle saç, seni ben
karşılaşmaya bir adım
kaçmaya yüz bulamayan
dört kocaman öpücükle yakaladım

ben ey nesli tükenmiş insanlığın veledi
neyini geri almadın ki? kârdasın
her çırpınış senin dudağından çıkan
bir ahın kefareti
düştüğünde ayaklarına düşen taş ağlar
utanır cürmünden üzerine salınan gölge
söyle! damarlarından akan kanla yazdığın
her şiir bir fermanın ebedi
edebi ücreti değil de nedir?
adımını at da karşılaş kendi yüzünle
sen haylaz bir sevgilinin
ömründen çaldığını zaten bilensin
bil ki yazan nedir, okuyan ne?
kendinle geldiğinde yüz yüze
ruh nedir? cesedin ücreti ne?

DİNLE(N)DİM

bir marangozun bir taş ustasının
elleri anlattı

bir ebru sanatı ustasının
suyundan dinledim seni dün

çevresini rengarenk gören
bir pazarcının gözlerinden

bir çamur ustasının avuçları
anlattı bana seni

portakal ağacından sarkmış
turuncu bir zaman

dağ kekiği toplar
seninle seviştığım akşam

kıştan çırılçıplak çıkmış
karadut gövdesinden
dinledim seni dün

bir kalp kuyumundan
bir şerbet kuyusundan

aniden içine su verilmiş
kıvrık bahçe hortumları gibi
içime gelen
sisi çözülen bir ormandan

hiçbir şeye katlanacak
yeri kalmamış kağıtlardan
dinledim seni dün

bahara çıkmak için
çıplak bir kayısının
kas yapan dallarından

serçelerden
şafak vakti kirazın yalnızlığını toplayan

bir salıncakta sallanan şiir'den
kucaklayıp da gökyüzünün bırakmadığı

gün
ışığıyla konuşamamaktan
nasırlaşmış
küçük banyo camının önünde
unutulmuş ponza taşı
anlattı seni bana dün

gövdeme batıp duran
kalbimden dinledim seni

kalbim
gövdene topuk dikenini

KARA AFORİZMALAR

Mehmet GİRĞİN

Dağın şehirdeki uzantısıydım

*

Zamanı giydim, çatladı

*

Kendinle kalmak, yolculuklara çıkmak ve yanına yine kendini almak

*

Yörük yıldızlara yalnız yürür

*

Neşemden masa yaptım- dağıttın canım

*

Kendimi avucumun içine aldım bir kuş gibi. sorun şu: okşayıp uçsam mı? sıkıp boğsam mı?

*

Ya yağmur tanrının sonsuz dizeleriye

*

Yağmurun saçları ne uzundur

*

Yağmurdan kaçmasaydık tanrının sözünü duyabilirdik

*

Güneş en güzel annemizdir, hepimizi uyandırır

*

Ovaların canını çıkaran dağlar vardır, halkların canını çıkaran...

*

Bir ağaç yere doğru ünlem, göğe doğru soru işaretidir

*

Nokta koymak istemiyorum, ki tanrı da koymuyor. ünlem, virgül, soru işareti daha çok yakışıyor hayata.

*

Hüznün içindeki taşı çıkardım

*

Doğrularım doğurdu, onları büyüteceğim

*

Lirik değil, kırıksın

*

Benim doğrularım çay ile sarhoş olur

*

Zamanı parçaladılar- bütün yutulmuyor çünkü

Beytullah KILIÇ

DİK DURAN AĞAÇLAR DİKECEĞİM GÖLGEME

Canım Tanrı'dan yetim ülkemden öksüz

Gecenin gıcık pususunda

Söz sanatı kirlenir

Kapatın gözlerinizi

körler ağzını açacak şimdi

şairler hırlıdır kıvırtıyor dilini şiire

benimki damağımda (yorgunum)

yıkık bir kalem gibi kelamsız

kazağımda söz vardı

bir telaş gibi kısalıdı kollarım

yine de

dik duran ağaçlar dikeceğim gölgeme

bazen duruyor vakit ters gidiyor kökler toprak açıyor martı

(kırgın sesimi budayan bir yalnızlık)

kapımı çalanı cesur buluyorum şifa niyetine çılgılaşma

[ihtimalindeyiz

sonra durduk yere kazağımı çıkarıyorum cesaretinizin affına
[sığmak

küfrüme üç nokta: gece

bir sansür gibi çıkardım kazağımı

gittim döndüğümü sandığım yerdi kafa karışıklığı değil

dünyanın penisine yolculuk unut sansürü

bunun adı şimdi kör dövüşü

çok şeyin adını çıldırıyorum

meşgale der eskiler yenilerde hobi

gereksiz bir cümle gibi geçip giden gecede

anlaşılmaz kılıyorum kirli söz sanatlarıyla büyük sansürlü

[çaresizliğimi

Utkun BÜYÜKÂŞIK

VUR EMRİ

Alnıma nişan alıyormuşçasına işaret parmağımı koyuyorum

Bu bir vur emri aslında

Yalpalayan bir yüreğin

Kanayan toprağında.

Çaresizliğin 'dur emri'

Yalnızlığımı diyorum

Susuzluğumu

Uykusuzluğumu

Üç beş uyku hapı atıyorum

Gece boyu durmadan çalan çana

Esrikliğimin şarap çanağına

Hâlâ orda yanıyor

Sahipsiz bir coğrafyada

Devletin ateşlediği sur emri

Önüm arkam sağım solum

Hep sobelenen ben oluyorum

İnanmadım inanmıyorum

Ters kelepçeyle bizi yalnızlığımıza tıkan

O duyarsız tanrınıza.

KIRGINLIK BİLDİRGESİ

yeri anladığım zaman kaldırdım başımı
cümle cemaatten uzak
ayağımın altında o taşlıklar
kırlar ve unutulmayacak toprak.
kâh dışındayım kâh içinde
kafamın. içi açıp kapanan kapılar
bir yukarı bir aşağı asansörler
sesler ve onların ilmi.
merdiven arıyormuşsunuz diyor devletin memuru
buldum diyemiyorum
hayranlığım uzanmış göğe doğru
ağzım kelimesizlik
dilini bilmediğim börtü böcek ölür.

suyu bir dağ başında bıraktılar
akışı annelerin memelerine
ucundan yaşamak sağdığımız.
balçuktan çıkardılar ev yapan adamları
ve kadınları incecik
saçlarına çiçek takan.
çiçek seven üç insan toplanamadık
kaçıncı üç nisan geçti kimbilir
balçuktan çıkardılar özlemek denilen o korkunç yalnızlığı
uzun caddeler boyu koşup geciken kaybolmayı.
kim anlatır uzayan minareleri
avuçlarında dünyayı kim taşır
asil geceye ışıltıdır hüznün
ağını öremezse kader örümcekler ölür.

dirilik ve dinginlik vur şimdi kırlara
bir çiçeğin korkusuzca açmasına benzeyen
kanat sesi
çok çocuk
çiçekler diyorum boynumuza eş
ağır vebal neşeye kardeş
neşeyi kirli bir oğlanın şehvetine sattılar
kımıldanmayacak üç koltuk
üç köşe başı
üç yasal imzayla.
ilk ezana ramak vardı
ilk ışığına duanın
akıl almaz ve sinsiydi karanlık
sabahı karşılayamaz serçeler de ölür.

19 Mart 2016

Çıktı!

İnsanlık Hali

şiir

Osman Serhat Erkekli

Kendi yayını, İstanbul, 2016, 62 s

ÇIKARMA İŞARETİ

Bazı efsanevi kıtalara rastlıyorum
İyi bir geometrici geçmiş bulunmakta
Bazı izlere rastlıyorum
Yolu tersine çeviren
Kendimi dinamitlemek hiç bu
Kadar kolay olmamıştı
Yüzeyde çöküntüler ve ezikler
Ve şimdi
Ve burada
Ne buluyorsun
Şimdiyi eğip bükemeyeceğiz elbette
Sonraki sıraya bağla beni sadece

İlaç dağılmaya başlamıştır
İnce haritaya
Kalp ritmini kendisi bozabiliyor bak insan
Vurbir , vuriki, vurüç
Tırnaklarım soyuluyor derimden
Ve şimdi
Tarihi tam hatırlayamamaktır tarih
Onca kitaptan sonra
Vardığım nokta bu
Bardağı taşıran son damla değil
Kendisidir bardağın
Vurbir, vuriki
Ve şimdi ve burada olamam ben
Kımıldadım ama farkettim
Kıpırdayamam artık

Çıktı!

Türk Şiirinin Bir Türü Yükseklemeyen Yıldızı: Ozan Genç

parodi-anlatı

Tahir Abacı

İkaros Yayınları, İstanbul, Mart 2016, 168 s

Çıktı!

Şiir: Üretici Erkinlik

yazılar

Tahir Abacı

İkaros Yayınları, İstanbul, Mart 2016, 384 s

Çıktı!

Edebiyat ve Öteki Alanlar

yazılar

Tahir Abacı

İkaros Yayınları, İstanbul, Mart 2016, 416 s

BİR ÇOCUKLAR ÖLÜNCE YILDIZA DÜŞER

Bir çocuk vurulunca
bin kez düşünmelisin
patlayan yanardağın saçılan lavları olur
şarapnel parçaları
gövdesinin her yanına, sağdan soldan
aşağıdan ve yukarıdan
delik, sivri, delici bakışlarıyla nişanlanmış bir çelik ok
nasıl bu kadar canavar olabiliir
kinini anlayabilirsin belki

Yine de
bir çocuk düşerken kanlar içinde
bin kez düşünmelisin
merminin silahtan çıkarken, sessiz, usulusul, yavaş, vahşi
bir merminin
çok uzaklarda ip atlayan, top koşturan çocuklara değene
kadar
ince bir çizgi çizerek
ağır, demir kokulu havada, helezonlar, yivler içinde,
sanrı ağırlığında koşturarak
hırçın bir örsle itince o tazecik gövdesini , kanlı
soluksuz yere düşerken
kanı tutasın gelir, taptaze kanı tutasın gelir
belki acıyı bütün gövdene yayabilirsin

O an
çocuğun üzerine yatmış bir ananın fotoğrafında
Bin kez düşünmelisin
bir pim bulup dokunasın gelir aklının ucuna
patlamalısın,
mavi gökyüzüne bakmalısın, yıldızlara tutunmalı,
göktaşlarına karışmalısın,
bir çocuk düşerken yere
bir ana çığlıklar atarken tabuta
birden yıkılırken , bitik bir acı, kara bir batac içinde
boyluboyunca sokağın ortasında
gökyüzünde maviye kesmek istersin, yıldızlara karışmak ,
göktaşlarında yanmak, tozlara karışmak, bulaşmak duvarlara
o çocuk gibi , kanlar içinde uzaklara dalgın bakarak,
geleceğin,
nerde ve geçmişin →

Ve mutlaka bir çocuk
rüzgârla savrulmuş yaprak olduğunda
bin kez düşünmelisin
öyle bir şey işte
etrafa saçılmış cesetler içinde
bir çocuk sadece bir çocuktur
ve çocuğun kanıdır parıldayan
güneşler de böyle ölür karanlık geldiğinde
güneş gibi ölür çocuk da çıplak toprak üstünde
sesini çığılğa çevirmek istersin

Güneş gibi öldüğünde bir çocuk
bin kez düşünmelisin
düşen meteorlar olur senin akıl çukurlarında
yıldızlar gömülemez biliyorsun, ışıltısıyla yankılanırken
nasıl gömülebilir toprağa
yağmurlar anlatacaktır sana
elin ayağın buz keser, yüreğinde alev yalazları
sabahlar hatırlatır sesinin yankılarını ve küllerini
ve öldürücü çıplaklığını
bir çocuk hayatının
yıldızlara düşen silüetini

Ve kalbin
derin, içli, kan çizikleri attığında
bin kez düşünmelisin
sen mi yatırdın geceyi kandan yapılmış örtüler içinde
bataşı insan kibrinle, onu sarıp sarmalarken düşüncelerin,
güneşi sen mi verdin gecenin hoyratlığına
bu yüzden mi
kırık cam parçaları şehri saran karanlığı saklıyor
anlayabilirsin

Bin kez düşünmelisin
ambulans sirenlerinin
O uğursuz seslerini
parçalarken sıska, cılız, ve umutsuz alevden sokaklarda
bire bir basarak üzerlerine
çocuğun gölgesi düştüğünde bir yıldızın üstüne
yaşamı yırtan sesi süzülerek gelen mermiyi avuçluyor
gemiler geçiyor o an, denizlerin yarılmasıyla ve trenler
tünelleri delerek trenler
o an içimde yeryüzü fişkırıyor ve bitiyor
çünkü çocuk kanın hasatıdır
kanı toprağa veren çocuk, rüzgârı da
kalbimi de biçiyor,
bir geçit bularak ölümün ilk ıskası arasında
bölük pörçük
altın renkli başaklara dönüyor

Yayın Yönetmeni Prodüksiyon	: Ramis Dara : İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)*	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

